

Sygn. akt VIII RC 547/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Rejonowego Piotr Szarek

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Wioletta Rucińska

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2018 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich A. S. i M. S. reprezentowanych przez rodzica zastępczego K. B.

przeciwko D. S.

o alimenty

I zasądza od pozwanego D. S. na rzecz małoletniego powoda A. S. alimenty w kwotach po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie, płatne z góry do dnia 10. każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 2 października 2017 r.;

II zasądza od pozwanego D. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. alimenty w kwotach po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie, płatne z góry do dnia 10. każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 2 października 2017 r.;

III oddala powództwo w pozostałej części;

IV zasądza od pozwanego D. S. na rzecz małoletniego powoda A. S. reprezentowanego przez rodzica zastępczego K. B. kwotę 1 000 zł (jednego tysiąca złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

V zasądza od pozwanego D. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. reprezentowanego przez rodzica zastępczego K. B. kwotę 1 000 zł (jednego tysiąca złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI odstępuje od obciążania pozwanego D. S. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz małoletnich powodów w pozostałej części oraz odstępuje od obciążania pozwanego D. S. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie;

VII wyrokowi w zakresie punktów I (pierwszego) i II (drugiego) nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 547/17

UZASADNIENIE

W dniu 2 października 2017 r. małoletni powodowie A. S. i M. S. – reprezentowani przez rodzica zastępczego K. B. i zastępowani przez zawodowego pełnomocnika w osobie adwokata – wnieśli do tutejszego Sądu pozew o zasądzenie od pozwanego D. S. alimentów w kwotach po 800 zł miesięcznie, poczynając od dnia 30 września 2014 r.

W uzasadnieniu pozwu m.in. wskazano, iż: K. B. pełni funkcję rodziny zastępczej dla ww. małoletnich; małoletni A. S. urodził się w (...) r., zaś M. S. w 2000 r.; małoletni realizują obowiązek szkolny; kwota żądanych alimentów jest adekwatna do kosztów związanych z utrzymaniem małoletnich powodów.

Pismem z dnia 16 lutego 2018 r. pełnomocnik małoletnich powodów sprecyzował żądanie pozwu, iż za okres sprzed wytoczenia powództwa domaga się zasądzenia alimentów w kwotach po 28 800 zł na rzecz każdego z małoletnich powodów (k. 32).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2017 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt III Nsm 297/16, Sąd Rejonowy w Świnoujściu ograniczył władzę rodzicielską D. S. poprzez umieszczenie małoletnich M. S., urodzonego w dniu (...) w S. oraz A. S., urodzonego w dniu (...) w rodzinie zastępczej u K. B..

Niesporne, a nadto:

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 4 sierpnia 2017 r., k. 22;
- odpisy zupełne aktów urodzenia małoletnich powodów, k. 33, 34.

Małoletni M. S. i A. S. zamieszkują wraz z rodzicem zastępczym K. S., jej mężem oraz trojgiem innych dzieci w M. przy ul. (...) – łącznie jest siedmioro domowników. Lokal, w którym zamieszkują ww. ma powierzchnię ok. 140 m². Koszty utrzymania lokalu, w tym opłaty za media, opiewają na łączną kwotę ok. 2 000 zł miesięcznie, a udział w przedmiotowych kosztach przypadający na jednego domownika opiewa na kwotę ok. 285 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania rodzica zastępczego K. B., k. 46 – 47.

Małoletni M. S.: ma ukończone 17 lat; uczęszcza do prywatnej szkoły zawodowej; nie posiada majątku.

Średniomiesięczne koszty związane z utrzymaniem małoletniego **M. S.** wynoszą ok. **1 335 zł** miesięcznie i w szczególności w wymiarze średniomiesięcznym przedstawiają się następująco: 285 zł udział przypadający na małoletniego w kosztach utrzymania mieszkania; 450 zł koszty wyżywienia; 150 zł chesne za szkołę; 100 zł koszty dojazdów do szkoły; 50 zł koszty utrzymania telefonu komórkowego; 150 zł koszty zakupu odzieży, obuwia, bielizny; 50 zł chemia gospodarcza, kosmetyki; 100 zł kieszonkowe.

Nie ma usprawiedliwionych kosztów związanych z utrzymaniem ww. małoletniego za okres sprzed dnia 2 października 2017 r.

Dowód:

- zeznania rodzica zastępczego K. B., k. 46 – 47.

Małoletni A. S.: ma ukończone 11 lat; uczęszcza do publicznej szkoły podstawowej; nie posiada majątku.

Średniomiesięczne koszty związane z utrzymaniem małoletniego **A. S.** wynoszą ok. **1 226 zł** miesięcznie i w szczególności w wymiarze średniomiesięcznym przedstawiają się następująco: 285 zł udział przypadający na małoletniego w kosztach utrzymania mieszkania; 450 zł koszty wyżywienia; 83 zł (10 miesięcy roku szkolnego x 100 zł / 12 miesięcy) koszty obiadów w szkole; 83 zł (10 miesięcy roku szkolnego x 100 zł / 12 miesięcy) koszty zajęć z piłki nożnej; 25 zł koszty utrzymania telefonu komórkowego; 150 zł koszty zakupu odzieży, obuwia, bielizny; 50 zł chemia gospodarcza, kosmetyki; 100 zł kieszonkowe.

Nie ma usprawiedliwionych kosztów związanych z utrzymaniem ww. małoletniego za okres sprzed dnia 2 października 2017 r.

Dowód:

- zeznania rodzica zastępczego K. B., k. 46 – 47.

D. S.: ma ukończone 54 lata; legitymuje się wykształceniem zawodowym; posiada wszystkie kategorie prawa jazdy; nie posiada majątku; nie jest nigdzie oficjalnie zatrudniony; obecnie pracuje dorywczo jako masażysta; do października 2017 r. pracował jako pracownik wypożyczalni samochodów i uzyskiwał z tego tytułu wynagrodzenie na poziomie 1 800 zł netto miesięcznie; na utrzymaniu ma tylko małoletnich A. i M. S.; zamieszkuje wraz ze swoją matką w S. przy ul. (...); przekazuje swojej matce na wyżywienie 600 zł miesięcznie oraz na pokrycie części kosztów utrzymania rodziny kwotą 150 zł miesięcznie; nie jest uznany za osobę niezdolną do pracy, ani za osobę niepełnosprawną; nie kontaktuje się z małoletnimi synami.

Dowód:

- zeznania pozwanego D. S., k. 47 – 48.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo małoletnich powodów M. S. i A. S. o zasądzenie alimentów okazało się częściowo zasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, albowiem strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości, co do wiarygodności przedmiotowych dokumentów.

Nadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zeznania stron. Sąd wierę zeznaniom ww. osób w zakresie powyżej poczynionych ustaleń faktycznych, albowiem w tym zakresie zeznania te korespondowały z zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego, które obrazują wysokość kosztów związanych z zakupem poszczególnych dóbr i usług na lokalnym rynku.

Tytułem wstępu do dalszych rozważań należy wskazać, iż legitymacja rodzica zastępczego do złożenia w imieniu małoletnich pozwu o alimenty wynika z art. 112¹ § 1 pkt 1 k.r.o., który stanowi, że obowiązek i prawo wykonywania bieżącej pieczy nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, jego wychowania i reprezentowania w tych sprawach, a w szczególności w dochodzeniu świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie jego potrzeb, należą do rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo kierującego placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym.

Powództwo małoletnich M. i A. S. zostało oparte o art. 133 § 1 k.r.o. Zgodnie z powołanym unormowaniem, rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Należy przy tym wskazać, iż stosownie do treści art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W ocenie Sądu, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że usprawiedliwione koszty związane z utrzymaniem małoletnich powodów kształtują się na poziomie wskazanym w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia.

W ocenie Sądu, wszystkie wydatki wyszczególnione w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, jako koszty związane z utrzymaniem małoletnich powodów i we wskazanej tam wysokości, są wydatkami usprawiedliwionymi w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o., a więc wydatkami, które powinny być pokrywane w pierwszej kolejności przez rodziców dziecka. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż przedmiotowe wydatki (oraz ich wysokość) – oceniana przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego i zawodowego – są adekwatne do potrzeb małoletnich powodów przy uwzględnieniu ich wieku, stanu zdrowia, możliwości zarobkowych i majątkowych ojca dzieci, potrzeb rozwojowych, emocjonalnych, społecznych dzieci, potrzeby stymulowania ich rozwoju, a także przy uwzględnieniu cen dóbr i usług jakie wiążą się z zaspokajaniem poszczególnych potrzeb. W rezultacie, wysokość przedmiotowych wydatków nie może być poczytana za zbyt wygórowaną, ani za zbyt niską. Oczywistym jest to, że przedmiotowe wydatki mogą być pokrywane przez rodzica zastępczego na wyższym poziomie niż ustalony przez Sąd, ale wynika to z dobrej sytuacji materialnej tegoż rodzica zastępczego i nie oznacza, że ta wyższa wysokość wydatków jest usprawiedliwiona w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o. z podanych wyżej względów.

W odniesieniu do kwestii możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego należy wskazać, że kształtują się one na poziomie ok. 1 800 zł netto miesięcznie, tj. na poziomie dochodów, które D. S. uzyskiwał do października 2017 r., gdy pracował w wypożyczalni samochodów. Uwzględniając okoliczność, że poza małoletnimi powodami nie ma on innych osób na utrzymaniu oraz biorąc pod uwagę wysokość wydatków przez niego ponoszonych na własne utrzymanie, to nie sposób uznać, że łączna kwota alimentów na poziomie 1 000 zł miesięcznie przekracza jego możliwości zarobkowe.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, iż nie było podstaw do zasądzenia świadczeń alimentacyjnych za okres sprzed wytoczenia powództwa. Niniejszy Sąd wyraża bowiem zapatrywanie, które wyraża również SN, że „z uwagi na charakter świadczeń alimentacyjnych przeznaczonych na bieżące utrzymanie osoby uprawnionej, domaganie się ich za okres poprzedzający wytoczenie powództwa może być uzasadnione tylko wówczas, gdy pozostają z tego okresu niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże potrzeb” (vide: wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 8 czerwca 1976r., III CRN 88/76).

W ocenie Sądu, strona powodowa nie wykazała, aby za okres sprzed wytoczenia powództwa pozostały niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania związane z utrzymaniem małoletnich powodów, a tym samym alimenty zostały zasądzone od dnia wniesienia pozwu.

Mając powyższe na względzie zasądzone od pozwanego alimenty w kwotach po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, poczynając od dnia 2 października 2017 r., tj. od dnia wniesienia pozwu, a w pozostałym zakresie powództwo oddalono, o czym orzeczono, jak w punktach I, II i III wyroku.

Orzekając o zwrocie kosztów procesu, Sąd kierował się ogólną zasadą, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.), wyrażoną w art. 100 k.p.c. zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu oraz miał na względzie fakt, że pomiędzy małoletnimi powodami zachodziło współuczestnictwo formalne – występowali oni bowiem wspólnie w roli powodów, dochodząc roszczenia jednego rodzaju, opartego na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, a właściwość Sądu była uzasadniona dla każdego z roszczeń lub zobowiązań z osobna, jako też dla wszystkich wspólnie (art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c.). Powyższe zasady zostały częściowo złagodzone poprzez normę prawną wyrażoną w art. 102 k.p.c., która umożliwia Sądowi co najmniej częściowo odstąpienie od obciążania kosztami strony, która do zwrotu tychże kosztów jest zobowiązana.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, który podziela także tutejszy Sąd, w przypadku współuczestnictwa formalnego, do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 29/15).

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że z uwagi na uwzględnienie żądania pozwu pozwany był zobowiązany do zwrotu powodom kosztów procesu, przynajmniej w zasadniczej części. Żądania powodów zostały uwzględnione w 62,5

%. Zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, minimalna stawka adwokata w niniejszej sprawie wynosiła po 1 800 zł w odniesieniu do każdego z małoletnich powodów. Uznając jednocześnie, że pozwany winien w pierwszej kolejności skupić się na realizacji obowiązku alimentacyjnego Sąd – na podstawie powołanego art. 102 k.p.c. – odstąpił od obciążania pozwanego przedmiotowymi kosztami ponad kwotę 1 000 zł w odniesieniu do każdego z małoletnich powodów, a także odstąpił od obciążania pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Z tych też względów orzeczono, jak w punktach IV, V i VI wyroku.

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty – co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące.

Z tych też względów orzeczono, jak w punkcie VII wyroku.